

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 134/21
Luxemburg, 15 iulie 2021

Hotărârea în cauza C-795/19,
Tartu Vangla

Reglementarea estoniană care prevede o imposibilitate absolută de menținere în funcție a unui agent de penitenciar a cărui acuitate auditivă nu respectă praguri minime de percepție sonoră, fără a permite să se verifice dacă acesta este în măsură să își îndeplinească funcțiile, este contrară dreptului Uniunii

Această reglementare instituie o discriminare bazată direct pe handicap

Timp de aproape 15 ani, XX a fost angajat de închisoarea din Tartu (Estonia) în calitate de agent de penitenciar.

În această perioadă, a intrat în vigoare Regulamentul nr. 12 al Guvernului Republicii Estonia referitor la cerințele privind sănătatea agenților de penitenciar și la procedura de examinare a stării de sănătate, precum și la conținutul și forma certificatului de sănătate. Acest regulament stabilește printre altele praguri de percepție sonoră minime aplicabile respectivilor agenți și prevede că scăderea auzului sub aceste norme constituie o contraindicație medicală absolută pentru exercitarea funcției de agent de penitenciar. În plus, regulamentul menționat nu autorizează utilizarea mijloacelor de corectare cu ocazia evaluării îndeplinirii cerințelor în materie de acuitate auditivă.

La 28 iunie 2017, directorul închisorii din Tartu l-a concediat pe XX, ca urmare a eliberării unui certificat medical care atesta neconformitatea acuității auditive a acestuia din urmă cu pragurile de percepție sonoră minime stabilite de Regulamentul nr. 12.

XX a formulat o acțiune la Tartu Halduskohus (Tribunalul Administrativ din Tartu, Estonia), susținând că acest regulament conține o discriminare pe motive de handicap contrară în special põhiseadus (Constituția). Întrucât această acțiune a fost respinsă prin hotărârea din 11 aprilie 2019, Tartu Ringkonnakohus (Curtea de Apel din Tartu, Estonia) a admis apelul formulat de XX și a constatat caracterul nelegal al deciziei de concediere. Această instanță a decis de asemenea să inițieze o procedură jurisdicțională de control al constituționalității dispozițiilor regulamentului menționat în fața instanței de trimitere, Riigikohus (Curtea Supremă, Estonia). Arătând că obligația de a trata persoanele cu handicap în același mod ca și celelalte persoane care se află într-o situație comparabilă și fără discriminare rezultă nu numai din Constituție, ci și din dreptul Uniunii, aceasta din urmă a decis să solicite Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă dispozițiile Directivei 2000/78¹ se opun unei astfel de reglementări naționale.

Aprecierea Curții

După ce a constatat că Regulamentul nr. 12 intră în domeniul de aplicare al acestei directive și instituie o diferență de tratament în mod direct pe motive de handicap, Curtea verifică dacă aceasta poate fi justificată în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2000/78, potrivit căruia statele membre pot să prevadă că un tratament diferențiat bazat pe o caracteristică legată de acest motiv nu constituie o discriminare atunci când, având în vedere natura unei activități profesionale sau condițiile de exercitare a acesteia, caracteristica în cauză constituie o cerință

¹ Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (JO 2000, L 303, p. 16, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 7).

profesională esențială și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim, iar cerința să fie proporțională. În măsura în care permite să se deroge de la principiul nediscriminării, Curtea amintește că această dispoziție este de strictă interpretare.

Curtea arată în special că cerința de a avea capacitatea de a auzi în mod corespunzător și, prin urmare, de a respecta un anumit nivel de acuitate auditivă decurge din natura funcțiilor de agent de penitenciar, astfel cum sunt descrise de instanța de trimitere, și reține că, având în vedere natura acestor funcții și condițiile exercitării lor, faptul că acuitatea auditivă trebuie să respecte un prag de percepție sonoră minim poate fi considerat o „cerință profesională esențială și determinantă”, în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2000/78.

Dat fiind că Regulamentul nr. 12 urmărește să protejeze securitatea persoanelor și ordinea publică, Curtea constată că acest regulament urmărește obiective legitime, apoi examinează dacă cerința pe care o prevede, potrivit căreia acuitatea auditivă a agentului de penitenciar trebuie să respecte praguri de percepție sonoră minime, fără să fie autorizată utilizarea unor mijloace de corectare pentru a evalua respectarea pragurilor menționate, și a cărei încălcare constituie o contraindicație medicală absolută pentru exercitarea funcțiilor sale, care pune capăt acestora, este adecvată pentru atingerea respectivelor obiective.

În ceea ce privește caracterul adecvat al acestei cerințe, Curtea amintește că o reglementare nu este de natură să garanteze realizarea obiectivului invocat decât dacă răspunde cu adevărat preocupării privind atingerea acestuia în mod coerent și sistematic. Or, aceasta constată că regulamentul menționat autorizează agentul de penitenciar să recurgă la dispozitive de corectare pentru a evalua respectarea normelor pe care le prevede în materie de acuitate vizuală, în timp ce respectiva posibilitate este exclusă în materie de acuitate auditivă.

Referitor la caracterul necesar al cerinței menționate, Curtea amintește că **nerespectarea pragurilor stabilite de Regulamentul nr. 12 împiedică în mod absolut exercitarea funcțiilor de agent de penitenciar, aceste praguri aplicându-se în privința tuturor agenților de penitenciar, fără posibilitate de derogare. În plus, respectivul regulament nu permite o evaluare individuală a capacității agentului de a îndeplini funcțiile esențiale ale acestei profesii, în pofida deficienței auditive pe care o prezintă.**

Curtea amintește de asemenea obligația angajatorului, care rezultă din articolul 5 din Directiva 2000/78, de a lua măsurile corespunzătoare, în funcție de nevoi, într-o situație concretă pentru a permite unei persoane cu handicap să aibă acces la un loc de muncă și să îl exercite, cu condiția ca măsurile respective să nu presupună o sarcină disproporționată pentru angajatorul respectiv. În această privință, Curtea constată că **Regulamentul nr. 12 nu permitea angajatorului lui XX să efectueze, înainte de a-l concedia, verificări pentru a afla dacă erau posibile măsuri precum utilizarea unui aparat auditiv, o dispensă în privința sa de la obligația de a îndeplini sarcini care necesită atingerea pragurilor de percepție sonoră minime impuse sau chiar o repartizare pe un post care nu necesită atingerea acestor praguri și că nu este furnizată nicio indicație cu privire la caracterul eventual disproporționat al sarcinii care ar fi impuse prin asemenea măsuri.**

Acest regulament pare astfel să fi impus o cerință care depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor urmărite.

Curtea concluzionează că articolul 2 alineatul (2) litera (a), articolul 4 alineatul (1) și articolul 5 din Directiva 2000/78 **se opun unei reglementări naționale care prevede o imposibilitate absolută de menținere în funcție a unui agent penitenciar a cărui acuitate auditivă nu respectă pragurile de percepție sonoră minime stabilite de această reglementare, fără a permite să se verifice dacă agentul respectiv este în măsură să îndeplinească funcția menționată, dacă este cazul, după adoptarea unor amenajări corespunzătoare în sensul acestui articol 5.**

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze

cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106